

Ενημερωτικές ειδήσεις

από την αναστήλωση των μνημείων της Ακρόπολης

11 • Ιούλιος 2011

Άποψη του αναστηλωμένου ναού της Αθηνάς Νίκης, από Α. Φωτ. Τ. Σουβλάκης 2010

- Μ. Ιωαννίδου, 2010 – 2011, Η πρόοδος των αναστηλωτικών εργασιών στην Ακρόπολη
Δ. Μιχαλοπούλου, Κ. Μαμαλούγκας, Το αναστηλωτικό πρόγραμμα του Ναού της Αθηνάς Νίκης: συνοπτική αποτίμηση
Κ. Καρανάσος, Η αποκατάσταση της ανωδομής του νότιου τοίχου του κεντρικού κτηρίου των Προπυλαίων
Γ. Φραντζή, Η σταδιακή αποκάλυψη χρώματος στην οροφή της πρόστασης των Κορών, στο Ερέχθειο
Β. Μανιδάκη, Η αντικατάσταση των γλυπτικών αρχιτεκτονικών μελών στα μνημεία της Ακρόπολης. Εκμαγεία, αντίγραφα και αυθεντικά μέλη
Λ. Λαμπρινού, Η αποκατάσταση του προνάου του Παρθενώνα: αισθητικό ζήτημα ή θεωρητικό δίλημμα;
Κ. Χατζησπλιάνη, Ε. Καϊμάρα, Α. Λεοντή, Νέες δράσεις και εκδόσεις του Τομέα Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης της ΥΣΜΑ
Ε. Πετροπούλου, Τα νέα της Ακρόπολης

Νέες δράσεις και εκδόσεις του Τομέα Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης της ΥΣΜΑ

Η σχολική χρονιά 2010 - 2011 υπήρξε για το τμήμα μας εξαιρετικά δημιουργική. Κατά τη διάρκειά της ολοκληρώθηκαν τέσσερις νέες δράσεις, οι οποίες αναλύονται στο παρόν κείμενο.

Ακρόπολη και Αναστήλωση

Καθώς η αρχιτεκτονική κληρονομιά αποτελεί ένα ανεκτίμητο πολιτιστικό αγαθό που πρέπει να διατηρηθεί και να παραδοθεί στις ερχόμενες γενιές, ιδιαίτερα μεγάλη είναι η σημασία της προσέγγισής της μέσα από την εκπαίδευση. Με αυτό το σκεπτικό ο Τομέας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης της Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης δημιούργησε κατά το 2010 ένα νέο εκπαιδευτικό φάκελο με θέμα «Ακρόπολη και Αναστήλωση».

Ο φάκελος αυτός απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, κυρίως γυμνασίου και λυκείου, οι οποίοι εκδηλώνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα αναστηλωτικά έργα που διεξάγονται σήμερα στην Ακρόπολη, καθώς και για τα προβλήματα των μνημείων και τα αίτια που οδήγησαν σε αυτές τις αναστηλωτικές επεμβάσεις. Περιλαμβάνει δέκα εκπαιδευτικά έντυπα χωρισμένα σε δύο ενότητες:

Στην πρώτη ενότητα των εντύπων παρουσιάζονται θεωρητικά θέματα που σχετίζονται γενικά με την αναστήλωση των αρχαίων μνημείων αλλά και ειδικά με την Ακρόπολη, όπως: τα είδη των αποκαταστάσεων, τα προβλήματα των μνημείων και τα αίτια της επέμβασης, οι αρχές των αναστηλωτικών έργων στην Ακρόπολη, η μέθοδος των επεμβάσεων στα μνημεία της Ακρόπολης. Στη δεύτερη ενότητα εντύπων παρουσιάζονται αναλυτικά τα αναστηλωτικά προγράμματα που πραγματοποιούνται σε κάθε μνημείο της Ακρόπολης με τίτλους: Παρθενώνας, Προπύλαια, Ερέχθειο, Ναός Αθηνάς Νίκης, Ο Βράχος, τα Τείχη και το Περιβάλλον. Τέλος, ένα ειδικό έντυπο είναι αφιερωμένο στις προτάσεις προς τους εκπαιδευτικούς, καθώς το σύνολο του πε-

ριεχομένου του φακέλου προσφέρεται για ένα διαθεματικό τρόπο διδασκαλίας και μπορεί να αποτελέσει θέμα για ανάπτυξη σε πολλά μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος ή να ενταχθεί στη διδακτέα ύλη πολλών τάξεων. Ιδιαίτερα μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του θέματος υπάρχουν στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, καθώς επίσης και στα προγράμματα της Ευελκτής Ζώνης.

Όλα τα έντυπα του εκπαιδευτικού φακέλου έχουν τη μορφή τριπτύχου, προκειμέ-

ποτελείται από 5 θεματικές ενότητες: Ο Παρθενώνας, Η Δυτική πλευρά του Παρθενώνα, Το Ερέχθειο, Τα Προπύλαια και ο Ναός της Αθηνάς Νίκης. Η ταινία αυτή αποτελεί ένα πολύτιμο οπτικο-ακουστικό υλικό για τους μαθητές που μελετούν τα αναστηλωτικά έργα, καθώς μπορούν να ακούσουν τους ανθρώπους που διεξάγουν τα έργα αναστήλωσης να μιλούν γι' αυτά, αλλά και να δουν λεπτομέρειες από την εφαρμογή των αναστηλωτικών έργων, που δεν θα είχαν τη δυνατότητα να τις δουν από κοντά.

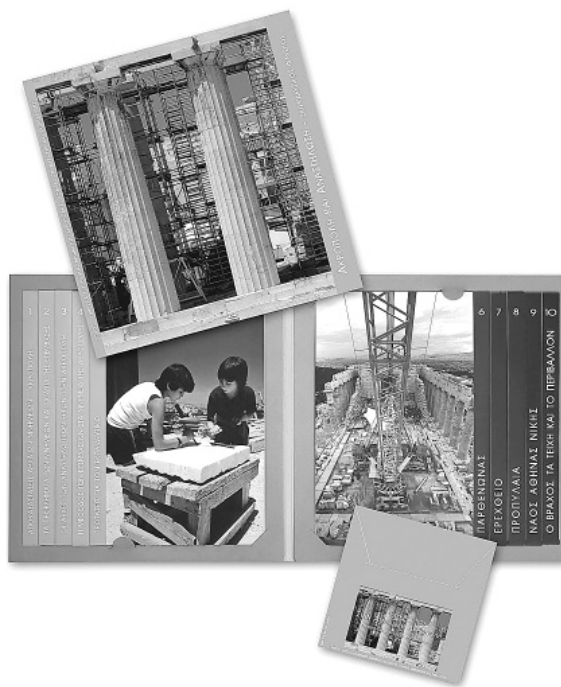
Με αφορμή τη δημιουργία αυτού του φακέλου, ο Τομέας πρόκειται να οργανώσει το φθινόπωρο 2011 ένα μεγάλο πρόγραμμα στην Ακρόπολη που θα έχει στόχο τη γνωριμία των μαθητών και του ευρύτερου κοινού με τα μνημεία του Ιερού Βράχου και με τα αναστηλωτικά έργα.

www.acropolis-athena.gr

Μία άλλη εκπαιδευτική δράση που ολοκλήρωσε ο Τομέας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης κατά το 2010, είναι η διαδικτυακή εφαρμογή «Αθηνά, η θεά της Ακρόπολης», (www.acropolis-athena.gr). Η εφαρμογή αυτή δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το Μουσείο Ακρόπολης, χάρη στην ευγενική χορηγία του Ιδρύματος Μποδοσάκη, στο οποίο οφείλονται ιδιαίτερες ευχαριστίες.

Η Αθηνά, θεά της σοφίας, του πολιτισμού και των τεχνών ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την πόλη στην οποία είχε δώσει το όνομά της. Η παρουσία της ως όνομα, ως παράδοση και ως καλλιτεχνική παράσταση κυριαρχούσε παντού και κυρίως στο πιο σπουδαίο Ιερό της πόλης, την Ακρόπολη, όπου η θεά λατρευόταν με πολλές και διαφορετικές μορφές και ιδιότητες.

Σκοπός της ψηφιακής εφαρμογής είναι η γνωριμία του χρήστη με αυτές τις διαφορετικές υποστάσεις της θεάς. Μέσα από μία εικονική περιήγηση στο Μουσείο της

Εκπαιδευτικός φάκελος «Ακρόπολη και Αναστήλωση»

νο να χρησιμοποιούνται ευκολότερα μέσα στη σχολική τάξη και να γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας από μικρότερες ομάδες. Στην μία όψη του τριπτύχου αναπτύσσεται το θέμα με τα απαραίτητα πληροφοριακά κείμενα, ενώ στην άλλη όψη υπάρχει πλούσιο φωτογραφικό υλικό με όψεις του μνημείου πριν την αναστήλωση και μετά απ' αυτή, σε συνδυασμό με επεξηγηματικές λεζάντες, προκειμένου να γίνεται ευκολότερα αντιληπτό το θέμα.

Ο εκπαιδευτικός φάκελος περιλαμβάνει επίσης την ταινία «Τα έργα στην Αθηναϊκή Ακρόπολη», διάρκειας 60 λεπτών που α-

Ακρόπολης ο χρήστης ακολουθώντας μία δέσμη φωτός αναζητεί και παρατηρεί τα επιλεγμένα εκθέματα της θεάς Αθηνάς.

Ορισμένα από αυτά απηχούν τα ιερά λατρευτικά αγάλματα της θεάς που βρίσκονταν μέσα στους ναούς και από τα οποία

σής του και τη διαμάχη της Αθηνάς με τον Ποσειδώνα στο δυτικό αέτωμα, όπου σώζεται μόνον ένα τμήμα του αγάλματος.

Μία άλλη κατηγορία αγαλμάτων που μπορεί να δει κανείς στην εφαρμογή αποτελούν τα διάφορα αναθήματα - αφιερώματα

μάχης που την αφιέρωσε μία γυναίκα, η Μελπώ, καθώς και η περίφημη Αθηνά της περισυλλογής, η ανάγλυφη Αθηνά Σκεπτομένη.

Στην εφαρμογή περιλαμβάνεται και ένα τμήμα από έναν Παναθηναϊκό αμφορέα, το αγγείο που δινόταν ως βραβείο στους νικητές των Παναθηναϊκών αγώνων, με απεικόνιση της θεάς Αθηνάς πάνοπλης ως πολεμικής θεάς.

Για κάθε ένα από αυτά τα εκθέματα ο χρήστης μπορεί να διαβάσει μία σύντομη περιγραφή, ένα σχετικό μύθο, στοιχεία για τη λατρεία της Αθηνάς και αρχαία κείμενα του Πausανία. Επίσης, έχει τη δυνατότητα να δει το έκθεμα από κοντά και κάποια από αυτά να τα περιστρέφει και να δει τις αποκαταστάσεις τους.

Η εφαρμογή www.acropolis-athena.gr, τρεις μήνες περίπου μετά από την ανάρτησή της στο διαδίκτυο έχει σημειώσει 3.844 επισκέψεις, αριθμός που αντιστοιχεί σε 3.145 μοναδικούς επισκέπτες. Οι 600 επισκέψεις προέρχονται από 49 χώρες του εξωτερικού. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι το ένα τρίτο (33%) των επισκέψεων αποτελεί άμεση επισκεψιμότητα. Οι υπόλοιπες πηγές επισκεψιμότητας είναι οι ιστότοποι παραπομπής (62%) και οι μηχανές αναζήτησης (5%).

Ο σχεδιασμός της εφαρμογής έγινε από τον Γ. Κουτσούκο και η καλλιτεχνική επιμέλεια από τον καθ. Κ. Αντωνιάδη.

Μια μέρα στο Μουσείο Ακρόπολης με τη θεά Αθηνά

Η επόμενη εκπαιδευτική δράση του Τομέα συνδυάζει την ψηφιακή αυτή αναζήτηση της θεάς Αθηνάς στο διαδίκτυο με μία πραγματική αναζήτηση της θεάς μέσα στο Μουσείο της Ακρόπολης. Πρόκειται για το πρόγραμμα που οργάνωσε το Μουσείο της Ακρόπολης με τίτλο «Μια μέρα στο Μουσείο Ακρόπολης με τη θεά Αθηνά», στο πλαίσιο του οποίου δημιουργήθηκε ένα ειδικό δανειστικό σακίδιο για οικογένειες. Το σακίδιο αυτό περιλαμβάνει μία σειρά

Διαδικτυακή εφαρμογή «Αθηνά, η θεά της Ακρόπολης»

δεν σώζεται σήμερα τίποτα, όπως το πλήρες ειδώλιο που μοιάζει με το ξύλινο άγαλμα της Αθηνάς Πολιάδας, της προστάτιδας θεάς της πόλης, το οποίο φυλασσόταν μέσα στο Ερέχθειο, καθώς και το μαρμάρινο άγαλμα της Αθηνάς Παρθένου, ρωμαϊκό αντίγραφο του χρυσελεφάντινου αριστουργήματος του Φειδία που υπήρχε μέσα στον Παρθενώνα.

Επίσης, στην εφαρμογή περιλαμβάνονται και μερικά από τα σημαντικότερα αρχιτεκτονικά γλυπτά της Ακρόπολης με θέματα παρμένα από τη μυθολογία της θεάς, όπως το εντυπωσιακό άγαλμα της Αθηνάς της Γιγαντομαχίας, που μάχεται με το Γίγαντα των σεισμών, τον Εγκέλαδο, από το αέτωμα του «Αρχαίου Ναού», αλλά και οι ανάγλυφες παραστάσεις της Αθηνάς από τη ζωφόρο του Παρθενώνα και από το παραπέτο του ναού της Αθηνάς Νίκης. Στην ίδια κατηγορία των αρχιτεκτονικών γλυπτών ανήκουν τα αγάλματα της Αθηνάς από τα δύο αετώματα του Παρθενώνα, με τη γέννηση της θεάς στο ανατολικό αέτωμα, όπου το άγαλμα της έχει χαθεί αλλά ο χρήστης μπορεί να το αναπλάσει με τη φαντασία του, με τη βοήθεια μιας αναπαράστα-

στη θεά που παριστάνουν την ίδια, όπως η Αθηνά του Αγγέλτου, η Αθηνά που κατασκεύασε ο περίφημος γλύπτης Ένδοιος, η μικρή χάλκινη Αθηνά Πρόμαχος, θεά της

Ψηφιακή αναπαράσταση χρυσελεφάντινου αγάλματος Αθηνάς Παρθένου

από παιχνίδια αναγνώρισης της θεάς Αθηνάς μέσα από τα σύμβολά της και αναζήτησής της μέσα στο Μουσείο. Στόχος του είναι να προσελκύσει τις οικογένειες και να διευκολύνει την επίσκεψή τους στο Μουσείο.

Ως μία εισαγωγή στο πρόγραμμα «Μια μέρα στο Μουσείο Ακρόπολης με τη θεά Αθηνά» δημιουργήθηκε, σε συνεργασία με τον Κ. Αρβανιτάκη, μία δίγλωσση ταινία διάρκειας 3 λεπτών, η οποία περιγράφει τα περιεχόμενα του δανειστικού σακιδίου αλλά και τη διαδικτυακή εφαρμογή

κές λεζάντες που έχουν τοποθετηθεί δίπλα στα επιλεγμένα εκθέματα. Κάθε φορά που τα παιδιά αναγνωρίζουν μία παράσταση της θεάς Αθηνάς, κολλούν στο χάρτη το αντίστοιχο αυτοκόλλητο και φεύγοντας από το Μουσείο παίρνουν μαζί τους το χάρτη συμπληρωμένο με τα αυτοκόλλητα ως αναμνηστικό της επίσκεψής τους.

Οι παραστάσεις της Αθηνάς που έχουν επιλεγεί για αυτό το παιχνίδι αναζήτησής της αποτελούν ένα μέρος των εκθεμάτων της θεάς που περιλαμβάνονται και στη διαδικτυακή εφαρμογή ([της θεάς. Στη συνέχεια τοποθετούν τα σύμβολα-μαγνήτες επάνω σ' ένα σχέδιο-μαγνήτη με τη μορφή της Αθηνάς, και έτσι κάθε ένα παιδί δημιουργεί τη δική του διαφορετική σύνθεση.](http://www.acropolis-</p></div><div data-bbox=)

Τα παιδιά ολοκληρώνουν την περιήγησή τους μέσα στο Μουσείο παίζοντας ένα παιχνίδι μνήμης με τίτλο «Μια μέρα στο μουσείο Ακρόπολης παίζοντας με τα πρόσωπα της θεάς Αθηνάς», το οποίο περιλαμβάνει εννέα ζευγάρια καρτών με τα πρόσωπα της θεάς Αθηνάς ζωγραφισμένα επάνω σε πήλινα αγγεία. Ορισμένα είναι ζωγραφισμένα με τη μελανόμορφη τεχνική, δηλαδή μελανή-μαύρη μορφή επάνω σε κοκκινωπό βάθος (φόντο), και άλλα με την ερυθρόμορφη τεχνική, δηλαδή ερυθρή-κόκκινη μορφή επάνω σε μαύρο βάθος. Κάποια είναι ζωγραφισμένα επάνω σε λευκό βάθος, ενώ σε δύο άλλες περιπτώσεις, αν και οι μορφές είναι μελανές, το πρόσωπο της θεάς είναι βαμμένο με λευκό χρώμα, όπως γινόταν για να ξεχωρίσουν οι γυναικείες μορφές από τις ανδρικές.

Τα παιδιά αναζητούν αυτές τις παραστάσεις της Αθηνάς στην αίθουσα των αρχαϊκών εκθεμάτων, στις ανατολικές και στις δυτικές προθήκες του Μουσείου και σχηματίζουν τα ζευγάρια των καρτών εξασκώντας τη μνήμη και την παρατηρητικότητα τους!

Από τις 16 Απριλίου 2011 που άρχισε να πραγματοποιείται το πρόγραμμα και για διάστημα περίπου τριών μηνών, συμμετείχαν σε αυτό 1.004 οικογένειες. Από αυτές, 821 οικογένειες δανείστηκαν το ελληνικό σακίδιο, 67 οικογένειες το αγγλικό, ενώ μέχρι τις 5 Μαΐου που ξεκίνησε η διακίνηση του αγγλικού σακιδίου, είχαν προσφερθεί 160 παιδικόι χάρτες με αυτοκόλλητα στην αγγλική γλώσσα. Ο μέσος χρόνος παραμονής των οικογενειών στο Μουσείο ήταν περίπου 2 ώρες.

Στο πλαίσιο αξιολόγησης αυτής της δραστηριότητας δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο συμπλήρωναν οι γονείς ό-

Δανειστικό σακίδιο. Φωτ. Αρχείου Μουσείου Ακρόπολης

(www.acropolis-athena.gr) που μπορούν όλοι να επισκεφθούν στη συνέχεια από το σπίτι τους.

Η οικογένεια παραλαμβάνει μαζί με το σακίδιο και έναν ειδικά σχεδιασμένο παιδικό χάρτη του Μουσείου καθώς και αυτοκόλλητα με τις παραστάσεις της θεάς Αθηνάς. Στην αναζήτηση της θεάς μέσα στο Μουσείο, τα παιδιά μπορούν να βασιστούν στο παιχνίδι «Μια μέρα στο Μουσείο της Ακρόπολης αναζητώντας τη θεά Αθηνά» που περιλαμβάνει καρτέλες με στοιχεία για τη θεά, σχεδιαστικές ή ψηφιακές αναπαραστάσεις της και προτεινόμενες δραστηριότητες. Επίσης μπορούν να τα βοηθήσουν και οι ειδικά σχεδιασμένες παιδι-

athena.gr). Έτσι το παιδί επιστρέφοντας στο σπίτι του μπορεί να επαναλάβει αλλά και να συνεχίσει το παιχνίδι του με τη θεά Αθηνά μέσω του διαδικτύου.

Μία άλλη δραστηριότητα που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι γονείς με τα παιδιά τους μέσα στο Μουσείο, κατά τη διάρκεια του προγράμματος, βασίζεται στο έντυπο «Μια μέρα στο μουσείο της Ακρόπολης παίζοντας με τα σύμβολα της θεάς Αθηνάς» το οποίο συνοδεύεται από μία σειρά μαγνήτες με τα σύμβολα της θεάς.

Τα παιδιά πρώτα μαθαίνουν τα σύμβολα της θεάς, το δόρυ, την ασπίδα, την περικεφαλαία, τον πέπλο, την κουκουβάγια, την ελιά αλλά και την αιγίδα με το γοργόνειο

ταν επέστρεφαν το σακίδιο. Συνολικά συγκεντρώθηκαν 189 ερωτηματολόγια από τα οποία, τα 42 προέρχονται από ξένες οικογένειες και τα υπόλοιπα από ελληνικές.

Ακρόπολη & Εκπαίδευση

Η σχολική χρονιά 2010 – 2011 έκλεισε για τον Τομέα Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης με την ολοκλήρωση και έκδοση του βιβλίου «ΑΚΡΟΠΟΛΗ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ», που δημιουργήθηκε χάρη στην εξαιρετικά γενναϊόδωρη χορηγία του Ιδρύματος Παναγιώτη και Έφης Μιχαήλ, στο οποίο οφείλονται ιδιαίτερες ευχαριστίες. Το βιβλίο έχει 192 σελίδες και είναι διαστάσεων 24X28 εκ. Αποτελεί ουσιαστικά έναν οδηγό για να πραγματοποιήσει ο εκπαιδευτικός προγράμματα για την Ακρόπολη και την κλασική αρχαιότητα. Το βιβλίο αποτελείται από δύο μέρη.

Στο πρώτο περιγράφονται οι δράσεις του Τομέα όπως αυτές αναπτύχθηκαν κατά τα τελευταία 25 χρόνια, προκειμένου οι γνώσεις για τη ζωή και την τέχνη της αρχαιότητας να γίνουν πιο ελκυστικές και κατανοητές από τους μαθητές, σαφείς και αναπτύξιμες από τους εκπαιδευτικούς.

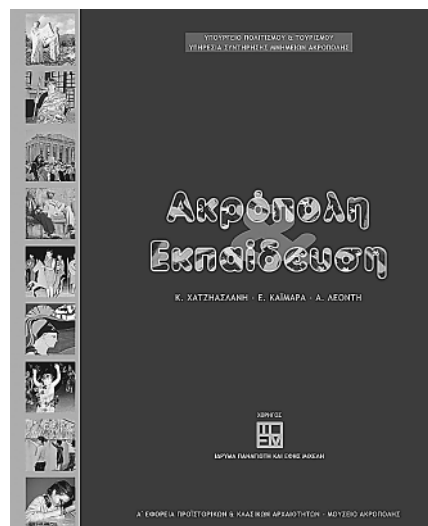
Ειδικότερα περιγράφονται και αναλύονται:

- τα εκπαιδευτικά προγράμματα που οργανώνονται για σχολικές ομάδες
- τα σεμινάρια που διεξάγονται σε εκπαιδευτικούς και φοιτητές με στόχο την επιμόρφωσή τους σε θέματα κλασικής αρχιτεκτονικής και τέχνης καθώς και σε θέματα αναστήλωσης κλασικών μνημείων
- το εκπαιδευτικό υλικό, έντυπο και ψηφιακό, που έχει εκδώσει ο Τομέας σχετικά με την κλασική τέχνη και αρχιτεκτονική καθώς και με τα αναστηλωτικά έργα στην Ακρόπολη
- τα επιμορφωτικά συνέδρια εκπαιδευτικών και οι εκθέσεις εκπαιδευτικού υλικού

Τα κεφάλαια έχουν οργανωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε εύκολα ο αναγνώστης να μπορεί να εντοπίσει το πρόγραμμα ή το εκπαιδευτικό υλικό που τον ενδιαφέρει και να το αξιοποιήσει.

Στο βιβλίο έχουν ενσωματωθεί και τα εκπαιδευτικά προγράμματα που είχαν πραγματοποιηθεί στο παλιό Μουσείο Ακρόπολης και που τώρα μπορούν να γίνουν μέσα στο Νέο Μουσείο. Παρουσιάζονται συμπληρωμένα με καινούριες φωτογραφίες των έργων στη νέα έκθεση τους στο Μουσείο. Το σύνολο των εκπαιδευτικών δράσεων που αναπτύσσονται στο πρώτο μέρος του βιβλίου αποτελούν τη μία πλευρά στο δίπολο της συνεργασίας Μουσείου-Σχολείου.

Στο δεύτερο μέρος του βιβλίου παρουσιάζεται ένας αριθμός επιλεγμένων εργασιών-εφαρμογών που πραγματοποιήθηκαν από

Εξώφυλλο του βιβλίου «Ακρόπολη & Εκπαίδευση»

εκπαιδευτικούς και μαθητές διαφόρων σχολείων της χώρας, με τους οποίους έχουμε συνεργαστεί από το 1991 έως σήμερα. Μέσα από τις παρουσιάσεις αυτές των εκπαιδευτικών γίνεται φανερός ο τρόπος με τον οποίο αξιοποιήθηκαν και εντάχθηκαν στη διδασκαλία τους οι εμπειρίες και γνώσεις που αποκόμισαν από τη συμμετοχή τους στις εκπαιδευτικές δράσεις του Τμήματος. Πρόκειται για ένα πολύ ενδιαφέρον και πλούσιο σε ιδέες σύνολο εργασιών που παρουσιάζονται όχι ως θεωρητικές προσεγγίσεις αλλά ως προγράμματα που έχουν ήδη εφαρμοσθεί από εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων και όλων των ει-

δικοτήτων. Κατά τη μελέτη των εργασιών αυτών κρίθηκε ότι η δημοσίευσή τους θα ήταν πολύ πιο ολοκληρωμένη και εύκολα αντιληπτή από τον αναγνώστη, εάν η κατάταξή τους ήταν θεματική, σε πρώτο επίπεδο με βάση τον χώρο υλοποίησης των προγραμμάτων (εφαρμογές στο Σχολείο, σε Ειδικά Σχολεία, σε Βιβλιοθήκες, σε άλλα Μνημεία ή Μουσεία) και σε δεύτερο επίπεδο με βάση τη διδακτική ενότητα στο πλαίσιο της οποίας πραγματοποιήθηκαν (εφαρμογές μέσα από το μάθημα της Ιστορίας, των Καλλιτεχνικών, της Γλώσσας, των Φυσικών Επιστημών κ.ά.). Καθώς οι περισσότερες εφαρμογές μπορούν να ενταχθούν σε πολλές κατηγορίες, η κατάταξή τους δεν είναι απόλυτη και έγινε τελικά ανάλογα με το θέμα που κυριαρχεί στην κάθε εργασία.

Σε κάθε ένα απ' αυτά τα προγράμματα γίνεται φανερός ο τρόπος με τον οποίο ο εκπαιδευτικός προσέγγισε την Ακρόπολη και τα μνημεία της, ανάλογα πάντα με την ειδικότητά του, την τάξη του και τους επιμέρους στόχους που είχε θέσει. Έτσι ο εκπαιδευτικός που ενδιαφέρεται, έχει τη δυνατότητα να μελετήσει συγκεντρωμένα πολλά διαφορετικά προγράμματα σχετικά με την Ακρόπολη και την εποχή της, τα οποία εμπεριέχουν ιδέες, μεθόδους και εφαρμογές που συνάδελφοί του με το ίδιο υπόβαθρο, τις ίδιες δυνατότητες και τους ίδιους στόχους δημιούργησαν.

Κορνηλία Χατζηνασάλην
Αρχιτέκτων - Αρχαιολόγος,
Προϊσταμένη
Ειρήνη Καϊμάρα
Αρχαιολόγος
Ασημίνα Λεοντή
Αρχαιολόγος

Τομέας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης

**Προεργασίες για την αποσυναρμολόγηση λίθου γείσου από το βόρειο θριγκό του Παρθενώνα.
Φωτ. Β. Ελευθερίου, 2011**

**Αποσυναρμολόγηση της δεύτερης από δυτικά μετόπης του βόρειου θριγκού του Παρθενώνα.
Φωτ. Β. Ελευθερίου, 2011**

Ενημερωτική περιοδική έκδοση της
Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων
Ακρόπολης (ΥΣΜΑ) του Υπουργείου
Πολιτισμού και Τουρισμού (ΥΠΠΟΤ)

Εκδότης:
Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων
Ακρόπολης (ΥΣΜΑ)

Υπεύθυνη έκδοσης:
Ε. Πετροπούλου

Καλλιτεχνική επιμέλεια:
Intraway

Τα έργα συντήρησης και αναστήλωσης
των μνημείων της Ακρόπολης και η
παρούσα έκδοση συγχρηματοδοτούνται
από το Ελληνικό Δημόσιο και την
Ευρωπαϊκή Ένωση

Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων
Ακρόπολης
Πολυγώνου 10
10555 Αθήνα
Τηλ./Fax: 210 3243 427/3251 620
e-mail: ysma@culture.gr
www.ysma.gr

©ΥΣΜΑ, 2011